

Sygn. akt IX U 487/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Iwona Nowak
Protokolant:	Elwira Dembińska - Kołodziejczyk

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 21 lipca 2015 r. w Rybniku

sprawy z odwołania M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 16 kwietnia 2015 r. Znak (...)

oddala odwołanie

Sędzia

Sygn. akt IX U 487/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16.04.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej M. K. (K.) prawa do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za rok 2015 podnosząc, iż ubezpieczona nie jest osobą uprawnioną

do wnioskowanego świadczenia na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 lipca 2007r.

o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla.

Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji podnosząc, że ZUS uczynił z tej decyzji formalność, bez analizy jej sytuacji życiowej i oczywistej zasadności przyznania deputatu.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczona od dnia 29.09.2002 r. jest uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym mężu J. K., byłym pracowniku (...) J., który przeszedł na emeryturę górniczą od 01.07.1985r. z (...) J.. Ubezpieczona w latach 2002-2007 nie pobierała ekwiwalentu lub bezpłatnego węgla w naturze. J. K. uprawniony był do deputatu węglowego na podstawie przepisów Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zakładów (...) z dnia 01.02.1980r.

Prawomocnymi decyzjami z dnia 20.12.2007r. oraz z dnia 23.03.2011r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za lata 2003-2007 oraz 2008-2009 – wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14.01.2010r. sygn. III AUa 2350/09 oraz dnia 12.07.2012r. sygn.III AUa 2464/11.

M. K. w dniu 30.03.2015r. złożyła wniosek o wypłatę ekwiwalentu z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla uprawnionych emerytów i rencistów z przedsiębiorstw robót górniczych za rok 2015r.

W rozpoznaniu powyższego wniosku Oddział ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

(dowód: akta ZUS o/R.)

Sąd zważył, co następuje:

odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 06.07.2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych /Dz.U. Nr 147, poz. 1031/ ustawa określa zasady i sposoby realizacji uprawnienia do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla zwanego dalej „ekwiwalentem” przysługującego osobom uprawnionym z przedsiębiorstw robót górniczych za okres od 1 stycznia 2002 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.

W art. 2 ust. 1 powyższej ustawy zawarta jest definicja ustawowa osoby uprawnionej.

Są to uprawnieni do bezpłatnego węgla na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zakładów (...) z dnia 21.12.1991 r., którzy uzyskali emeryturę lub rentę przed dniem 01.07.2007 r., a po dniu 31.12.2001 r. nie pobierali ekwiwalentu:

- emeryci i renciści, którzy pobierali bezpłatny węgiel w naturze od przedsiębiorstw robót

górnich

- osoby, które na emeryturę lub rentę przeszły z przedsiębiorstw robót górniczych

- wdowy, wdowcy i sieroty mający ustalone prawo do renty rodzinnej po byłych pracownikach przedsiębiorstw robót górniczych.

W powyższym Układzie w art. 22 uregulowano, że emerytom i rencistom oraz wdowom, wdowcom i sierotom uprawnionym do renty rodzinnej po pracowniku przysługuje bezpłatny węgiel w naturze z tym, że dopuszczono możliwość wypłaty deputatu węglowego w ekwiwalencie pieniężnym.

Na podstawie protokołu dodatkowego nr 7 z dnia 21.11.1995 r. uprawnieniami do bezpłatnego węgla objęto także emerytów i rencistów zamieszkałych w kraju, których uprawnienia powstały na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Węglowego z dnia 01.02.1980 r., i którzy korzystali z nich w dniu 25.11.1995 r.

Protokołem tym wprowadzono także do Układu art. 44¹ o treści „od dnia 26 listopada 1995r. postanowienia art. 22 nie dotyczą jednostek, które do dnia 25 listopada 1995 r. w swoich zakładowych układach zbiorowych pracy odstąpiły na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych

ustaw /Dz.U. Nr 113, poz. 577 ze zm./ od stosowania świadczeń, o których mowa w art. 22 ust. 2 pkt. 1 w wymiarze i na zasadach określonych w Układzie Zbiorowym Pracy dla PW z dnia 1 lutego 1980 r. Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy i niektórych ustaw /Dz.U. z 1994 r. Nr 113, poz. 547/ strony uprawnione do zawarcia zakładowego układu zbiorowego pracy mogły do dnia 25.11.1995 r. zawrzeć porozumienie w kwestii włączenia uprawnień i świadczeń unormowanych ponadzakładowym układzie zbiorowym pracy zawartym przed 01.01.1987 r., albo o odstąpieniu od ich stosowania. Jeżeli w wyniku zawarcia porozumienia zachodzi konieczność zmiany postanowienia zakładowego układu zbiorowego pracy, zmian tych dokonuje się w trakcie art. 241⁹ § 1 kp.

W dniu 19.05.1995 r. zawarto porozumienie między dyrekcją a związkami zawodowymi w Przedsiębiorstwie (...) w J. na mocy, którego od dnia 01.01.1996 r. zaprzestano wydawania i wypłaty deputatu węglowego należnego emerytom i rencistom, wdowom, wdowcom i sierotom, którzy nabyli przedmiotowe uprawnienia na podstawie Układu lub Porozumienia zawartych przed 01.01.1987 r. Porozumienie to zostało zgłoszone do rejestracji i zarejestrowane przez Okręgowego Inspektora Pracy w K. z dnia 09.02.1996 r.

Porozumienie to było skuteczne prawnie. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest, że Przedsiębiorstwo (...) w J. nie jest jednostką, w której znajduje zastosowanie art. 44¹ Układu Zbiorowego Pracy z 21.12.1991 r. Sąd podziela w tym względnie stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach wyrażone w innych wyrokach dotyczących kwestii uprawnień do deputatu węglowego.

Pominięcie emerytów i rencistów w zakresie uprawnień do deputatu węglowego w protokole dodatkowym Nr 5 z dnia 30.05.1995 r. do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Przedsiębiorstw (...) w J., nie mogło odnieść żadnych skutków prawnych wobec emerytów i rencistów, którzy prawo do bezpłatnego węgla w ilości 3 ton nabyli na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zakładów (...) z dnia 21.12.1991 r. /tj. przeszli na emeryturę lub rentę po 01.01.1992 r./, gdyż zgodnie z art. 241²⁶ kp postanowienia układu zakładowego nie mogą być mniej korzystne niżeli postanowienia układu ponadzakładowego. Odnosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że zmarły J. K. nie nabył prawa do bezpłatnego węgla na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zakładów (...) z dnia 21.12.1991 r. Zatem ubezpieczona nie jest osobą uprawnioną w rozumieniu art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 06.05.2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych.

Między stronami jest niesporne, że Przedsiębiorstwo (...) w J. było przedsiębiorstwem robót górniczych w rozumieniu art. 2 pkt. 2 cytowanej wyżej ustawy.

W poprzednich sprawach sądowych dotyczących deputatów węglowych za wcześniejsze lata Sąd zajął już jednoznaczne stanowisko w kwestii uprawnień zmarłego męża ubezpieczonej do bezpłatnego węgla na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zakładów (...) z dnia 21.12.1991r. orzekając na podstawie wyżej powołanych obowiązujących przepisów prawnych.

Dlatego też Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie ubezpieczonej jako bezzasadne.

Sędzia